

Sygn. akt. XII Ko 76/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XII Wydział Karny w składzie:

Przewodnicząca: SSO Beata Najjar

Protokolant: Mirosław Grzęda

w obecności Prokuratora: Krystyny Nogał – Załuskiej

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2017r.

sprawy z wniosku G. R.

przeciwko Skarbowi Państwa

o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, wynikłą z niesłusznego pozbawienia wolności do sprawy Kolegium Rejonowego d/s wykroczeń przy Naczelniku Dzielnicy (...)

na podstawie art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1 i art. 13 Ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. 1991.34.149 z późn. zm.)

orzeka

1. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy G. R. kwotę 30.000 zł (trzydzieści tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;
2. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt. XII Ko 76/17

UZASADNIENIE

Do Sądu Okręgowego w Warszawie złożony został wniosek o zasądzenie zadośćuczynienia za krzywdę związaną z pozbawieniem wolności G. R. w dniu 31 lipca 1988 r. Swoje roszczenie wnioskodawca oparł na treści art. 1 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 1 oraz na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 25 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydawanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34 poz. 149 ze zm.) zwanej dalej „ustawą lutową” (wniosek k. 1-9).

Na rozprawie w dniu 7 grudnia 2017r. pełnomocnik wnioskodawcy doprecyzował złożony wniosek i wniósł o zasądzenie zadośćuczynienia w kwocie 50.000 zł. Oskarżyciel publiczny popierając wniosek co do zasady, wniósł o zasądzenie zadośćuczynienia w kwocie 10 000 zł. uznając, że kwota żądana przez obrońcę jest zbyt wysoka. (protokół rozprawy k. 25-27)

Sąd Okręgowy ustalił, następujący stan faktyczny

G. R. w dniu 31 lipca 1988r. wziął udział we mszy upamiętniającej wybuch Powstania (...) w Archikatedrze Metropolii (...) pod wezwaniem (...). Po zakończeniu mszy funkcjonariusze (...) ustawili blokadę, mającą na celu niedopuszczenie do przemieszczenia się zgromadzonych osób. W pewnej chwili G. R. został zaatakowany od tyłu przez funkcjonariusza

(...), który oblał mu twarz żrącą cieczą. G. R. poczuł intensywne pieczenie twarzy i okolic oczu. Potem poczuł uderzenie w twarz i stracił przytomność, odzyskał przytomność w drodze na posterunek milicji przy ul. (...) w W.. Na posterunku G. R. obmył twarz wodą przez co uaktywnił ponownie substancje żrącą. Po pewnym czasie został przewieziony do Komendy Milicji przy ul. (...) w W., gdzie został dwukrotnie przesłuchany. Umieszczony został w celi, służbę pełnił milicjant, który była arogancki, groził zatrzymanym, straszył ich. Po upływie 48 godzin został zwolniony. Po opuszczeniu komendy wnioskodawca udał się do Zakładu Medycyny Sądowej przy ul. (...) w W., gdzie wykonano obdukcję lekarską. Z protokołu badania sądowo – lekarskiego z dnia 3 sierpnia 1988r. wynika, że G. R. w wyniku napaści doznał podrażnienia spojówek, błony śluzowej górnych dróg oddechowych, urazu głowy, który spowodował wstrząśnienie mózgu, zasinienia lewego oczodołu oraz otarcia naskórka na lewym policzku. Tego typu obrażenia powodowały rozstrój zdrowia i naruszenie czynności organizmu na okres powyżej 7 dni. (protokół badania sądowo – lekarskiego k. 15-17).

Analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy oraz treść przepisów regulujących uprawnienia osób represjonowanych, zawartych w ustawie z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34 poz. 149 ze zm.), Sąd uznał, że wniosek G. R. zasługuje na uwzględnienie.

Sąd dokonując powyższego rozstrzygnięcia i ustalając stan faktyczny w sprawie oparł się na zeznaniach złożonych w postępowaniu przez wnioskodawcę G. R., przyznając im walor wiarygodności, a także na dokumentach zgromadzonych w sprawie.

G. R. przesłuchany na rozprawie w dniu 7 grudnia 2017r. zrelacjonował wydarzenia z dnia 31 lipca 1988r. w sposób spontaniczny, opisując ich przebieg. Potwierdzeniem zeznań wnioskodawcy jest protokół badania sądowo – lekarskiego z dnia 3 sierpnia 1988r., z którego wynika, że G. R. w wyniku napaści doznał podrażnienia spojówek, błony śluzowej górnych dróg oddechowych, urazu głowy, który spowodował wstrząśnienie mózgu, zasinienia lewego oczodołu oraz otarcia naskórka na lewym policzku (k. 15-17).

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 1 ustawy lutowej osobie, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia albo wydano decyzję o internowaniu w związku z wprowadzeniem w dniu 13 grudnia 1981r. w Polsce stanu wojennego, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłe z wykonania orzeczenia, albo decyzji. Stosownie do brzmienia art. 11 ust. 1 powyższy przepis ma zastosowanie również wobec osób, co do których zachodzą przesłanki do stwierdzenia nieważności orzeczenia, jeżeli oskarżonego uniewinniono lub postępowanie umorzono z powodów, o których mowa w art. 17 § 1 pkt 1 i 2 Kodeksu postępowania karnego, i nie zostało prawomocnie zasądzone odszkodowanie i zadośćuczynienie, a osoby te były zatrzymane, lub tymczasowo aresztowane. Postanowieniem z dnia 7 lipca 2016 roku Sąd Okręgowy w Warszawie XII Wydział Karny stwierdził nieważność postanowienia Kolegium Rejonowego do Spraw Wykroczeń przy Naczelniku Dzielnicy (...) z dnia 20.06.1989 roku sygn. akt. (...) umarzając postępowanie przeciwko G. R., synowi S. urodz. (...) roku oraz stwierdził nieważność postanowienia Kolegium do Spraw Wykroczeń przy Prezydencie Miasta Stołecznego W. z dnia 11.08.1989 roku, sygn. akt. (...) umarzającego postępowanie przeciwko G. R. synowi S., urodz. (...) roku.

Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd kieruje się zasadą, że zadośćuczynienie ma wyrównać poniesione krzywdy moralne i cierpienia fizyczne. Pamiętać jednak należy o tym, iż suma zadośćuczynienia utrzymana być musi w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom życia, przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa i nie może ona być źródłem nieuzasadnionej korzyści majątkowej, ani prowadzić do prostego "przekuwania" idei, która przyświecała wnioskodawcy w trudnych czasach, na pieniądze.

Stosownie do art. 445 § 2 k.c. zadośćuczynienie winno być "odpowiednie". Ustalenie, jaka kwota w konkretnych okolicznościach jest "odpowiednia", z istoty należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego" (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., sygn. akt II KKN 351/99, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 15 grudnia 2005 r., sygn. akt II Aka 272/05).

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że pobicie i zatrzymanie G. R. wiązało się z ciężkimi, osobistymi przeżyciami. Należy pamiętać, że G. R. był w tym czasie młodym człowiekiem, który całe swoje życie podporządkował prowadzonej działalności niepodległościowej. Fakt zatrzymania, pozbawienie wolności, pobyt na komisariacie, warunki tam panujące oraz użycie wobec niego przemocy fizycznej stanowiły niewątpliwe dolegliwości, które Sąd miał na względzie określając wysokość zadośćuczynienia. Okoliczności związane z zatrzymaniem również oddziaływały na rodzinę wnioskodawcy, powodując zwiększenie rozmiaru krzywd i cierpień w relacjach rodzinnych. Sąd nie podzielił jednak stanowiska pełnomocnika wnioskodawcy w kwestii wysokości zadośćuczynienia, uznając, że przyznanie zadośćuczynienia w kwocie 50 000 zł byłoby znacząco zawyżone. W rezultacie Sąd uznał, że kwota 25.000 zł tytułem zadośćuczynienia jest odpowiednia do subiektywnego poczucia krzywdy i wywołanego u wnioskodawcy stresu, cierpień związanych z izolacją oraz naruszeniem nietykalności cielesnej.

Sąd obciążył kosztami postępowania Skarb Państwa kierując się brzmieniem art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34 poz. 149 ze zm.).

Mają na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji wyroku.